

جمهوری اسلامی ایران

بنیاد عالی بانک مرکزی

«بسمه تعالی»

پنجاه و دومین جلسه هیأت عالی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۰

مصوبه بند (۳)

موضوع: دستورالعمل ناظر بر عملیات ارزی صندوق سرمایه‌گذاری در دارایی ارزی با درآمد ثابت ارزی

گزارش شماره ۰۴/۲۶۴۲۲۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۵ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص «دستورالعمل ناظر بر عملیات ارزی صندوق سرمایه‌گذاری در دارایی ارزی با درآمد ثابت ارزی» مطرح شد و مورد بررسی قرار گرفت.

هیأت عالی مفاد دستورالعمل ناظر بر عملیات ارزی صندوق سرمایه‌گذاری در دارایی ارزی با درآمد ثابت ارزی که در راستای اجرای بند (ح) ماده ۴۴ قانون بانک مرکزی تهیه گردیده و طی جلسات مشترک فیما بین بانک مرکزی، مرکز مبادله ارز و طلای ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار به تفاهم رسیده و همچنین در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۰۹ کمیسیون ارز بانک به تصویب رسیده است را به شرح پیوست تصویب نمود. ضمناً، زمان، حد نصاب دارایی‌های صندوق و شرایط اجرای دستورالعمل با صلاحدید رئیس کل محترم بانک مرکزی انجام شود.

«دستورالعمل ناظر بر عملیات ارزی صندوق سرمایه گذاری در دارایی ارزی با درآمد ثابت ارزی»

با استناد به بند (پ) ماده (۲) مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۰۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی، جزء (۳) بند (ن) تبصره (۱) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور مصوب ۱۴۰۳/۱۱/۰۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی و بند (ج) ماده (۴۴) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۲/۰۳/۳۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی، «دستورالعمل ناظر بر عملیات ارزی صندوق سرمایه گذاری در دارایی ارزی با درآمد ثابت ارزی» به شرح زیر تصویب شد:

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده (۱) اصطلاحات مندرج در این دستورالعمل در معانی مشروح زیر است:

- (۱-۱) قوانین و مقررات ارزی: مجموعه قوانین و مقررات و بخشنامه‌های بانک مرکزی در حوزه ارزی است؛
- (۲-۱) بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- (۳-۱) سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار؛
- (۴-۱) کمیسیون تسهیلات: کمیسیون تسهیلات ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- (۵-۱) کمیسیون ارز: کمیسیون ارز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- (۶-۱) مرکز مبادله: شرکت مرکز مبادله ارز و طلای ایران؛
- (۷-۱) دستورالعمل: دستورالعمل ناظر بر عملیات ارزی صندوق سرمایه‌گذاری در دارایی ارزی با درآمد ثابت ارزی؛
- (۸-۱) صندوق ارزی: صندوق سرمایه‌گذاری در دارایی ارزی با درآمد ثابت ارزی است. این صندوق از جمله مصادیق صندوق‌های سرمایه‌گذاری موضوع بند (۲۰) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۰۹/۰۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی و بند (هـ) ماده (۱) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب ۱۳۸۸/۰۹/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی؛
- (۹-۱) اساسنامه: اساسنامه صندوق ارزی است؛
- (۱۰-۱) امیدنامه: امیدنامه صندوق ارزی که مفاد آن بر اساس مقررات و موارد مندرج در اساسنامه تعیین شده و جزء جدایی‌ناپذیر اساسنامه محسوب می‌شود؛
- (۱۱-۱) سرمایه‌گذار: شخص حقیقی یا حقوقی که مطابق گواهی سرمایه‌گذاری صادرشده طبق اساسنامه، مالک تعداد معینی از واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق ارزی هستند؛
- (۱۲-۱) مؤسسه اعتباری: شخص حقوقی که با مجوز بانک مرکزی یا به موجب قانون، تحت عنوان «بانک» یا «مؤسسه اعتباری غیربانکی» به انجام عملیات بانکی مبادرت می‌نمایند و دارای اجازه‌نامه عملیات ارزی از بانک مرکزی است؛
- (۱۳-۱) دارایی ارزی: سپرده‌های سرمایه‌گذاری ارزی، گواهی سپرده مدت‌دار ویژه سرمایه‌گذاری (خاص) ارزی، اوراق ارزی و اعتبارات اسنادی ارزی؛
- (۱۴-۱) اوراق ارزی: اوراق بهادار ارزی که در چهارچوب قوانین و مقررات عرضه می‌شود؛
- (۱۵-۱) ارز منتخب: واحد ارزی که دارایی ارزی صندوق ارزی بر اساس آن نگهداری و واحد سرمایه‌گذاری بر اساس آن صدور و ابطال می‌شود. هر صندوق می‌تواند براساس چند ارز منتخب تاسیس شود؛

۱۶-۱) ارزش خالص روز هر واحد سرمایه‌گذاری: ارزشی است بر اساس ارزش منتخب برای هر واحد سرمایه‌گذاری صندوق ارزی در پایان هر روز محاسبه و با سرمایه‌گذار قابل تسویه است.

ماده ۲) صندوق ارزی، با هدف جمع‌آوری منابع ارزی از سرمایه‌گذار جهت سرمایه‌گذاری در دارایی ارزی به منظور تامین مالی طرح‌های صادرات‌محور و مدیریت خطر (ریسک) سرمایه‌گذاری ارزی، و استفاده از صرفه جویی ناشی از مقیاس، تحت نظارت سازمان، در چهارچوب قوانین و منطبق بر مقررات ارزی فعالیت می‌نماید.

ماده ۳) سرمایه‌گذاری در صندوق ارزی، انتقال مالکیت واحدهای سرمایه‌گذاری شده و تسویه وجوه ناشی از ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری در صندوق ارزی در چهارچوب این دستورالعمل و بر اساس مقررات ارزی صرفاً به صورت ارزی و بر مبنای ارزش منتخب است و هرگونه تسویه وجه ریالی ممنوع است.

ماده ۴) سقف قابل صدور واحدهای سرمایه‌گذاری در تمامی صندوق‌های ارزی تا اسفند هر سال برای سال بعد توسط بانک مرکزی به سازمان اعلام و هرگونه تغییر در سقف فوق در دوره‌های کمتر از یک سال صرفاً با تایید کمیسیون ارز انجام می‌شود.

ماده ۵) صندوق ارزی می‌تواند در اوراق ارزی و گواهی سپرده مدت‌دار ویژه سرمایه‌گذاری (خاص) ارزی ایفای تعهد پذیرهنویسی و تعهد خرید نماید.

ماده ۶) سرمایه‌گذاران می‌توانند از طریق تحویل ارزش اسکناس یا حواله ارزی به مدیر عملیات ارزی، مطابق با مفاد مندرج در اساسنامه و امیدنامه، در صندوق ارزی سرمایه‌گذاری نمایند.

ماده ۷) سرمایه‌گذاران می‌توانند از محل اسکناس ارزی مطابق ماده (۶) و همچنین از محل درآمدهای ارزی غیرصادراتی، منابع ارزی مازاد بر تعهدات ارزی صادراتی و یا ارزش‌های با منشأ خارجی در صندوق ارزی سرمایه‌گذاری نمایند. خرید واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق ارزی از محل منابع ارزی مشمول تعهد ارزی صادراتی ممنوع است.

ماده ۸) مرکز مبادله در چهارچوب دستورالعمل نسبت به انجام امور اجرایی محوله مرتبط با صندوق ارزی به شرح زیر اقدام می‌نماید:

۱) ثبت اطلاعات دارندگان اوراق ارزی که در مرکز مبادله ثبت می‌شوند؛

۲) اخذ تاییدیه و استعلام قبولی سمت ضامن نقدشوندگی، مدیر عملیات ارزی و مدیر ثبت از بانک مرکزی و ارائه به موسسه اعتباری پیشنهادی مدیر صندوق؛

۳) اخذ گزارش فعالیت از ضامن نقدشوندگی، مدیر عملیات ارزی و مدیر ثبت جهت ارائه به بانک مرکزی؛

۴) دریافت آخرین اطلاعات دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری ممتاز و عادی صندوق ارزی جهت گزارش به کمیسیون تسهیلات؛

۵) بررسی و ارسال گزارش‌های مرتبط با تخلفات ضامن نقدشوندگی، مدیر عملیات ارزی و مدیر ثبت به کمیسیون ارز؛

فصل دوم - الزامات ارکان صندوق ارزی

ماده ۹) مدیر عملیات ارزی و ضامن نقدشوندگی از حیث رعایت مقررات ارزی در عملیات خود، تحت نظارت بانک مرکزی فعالیت می‌کنند.

ماده ۱۰) مجوز ضامن نقدشوندگی برای موسسه اعتباری، به پیشنهاد مدیر صندوق ارزی، با تایید بانک مرکزی و توسط آن مرجع صادر می‌شود.

ماده ۱۱) مدیر عملیات ارزی صرفاً موسسه اعتباری دارای اجازه‌نامه عملیات ارزی از بانک مرکزی است که به پیشنهاد مدیر صندوق ارزی و با تایید بانک مرکزی تعیین می‌شود. مدیر عملیات ارزی در چهارچوب مقررات ارزی تابع دستورات مدیر صندوق است.

ماده ۱۲) تخلفات ضامن نقدشوندگی و مدیر عملیات ارزی از مقررات ارزی، در چهارچوب ماده (۲۳) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۲/۰۳/۳۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی رسیدگی می‌شود.

ماده ۱۳) وظایف مدیر عملیات ارزی به شرح زیر است:

- ۱) صدور تاییدیه دریافت ارز واریز شده توسط موسسان صندوق ارزی و سرمایه‌گذار در دوره پذیرهنویسی؛
- ۲) کارسازی، نقل و انتقال و تبدیل دارایی ارزی صندوق ارزی به منظور کسب بازدهی متناسب به درخواست مدیر صندوق؛
- ۳) بررسی منابع ارزی سرمایه‌گذار در صندوق ارزی مطابق با قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۰۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی و مقررات ارزی و تایید دریافت وجوه حواله ارزی؛

ماده ۱۴) مدیر عملیات ارزی مجاز به تبدیل ارز مورد درخواست سرمایه‌گذار، موسسه اعتباری، دارنده اوراق ارزی و ارکان صندوق ارزی یا تغییر کیفیت ارز در اختیار صندوق ارزی نیست.

ماده ۱۵) ابطال واحد سرمایه‌گذاری شده از طریق ارز اسکناس یا حواله ارزی صرفاً با ارز منتخب صندوق ارزی مجاز است.

ماده ۱۶) مدیر عملیات ارزی مجاز به تنزیل اعتبارات اسنادی ارزی در چهارچوب مقررات ارزی است.

ماده ۱۷) وظایف ضامن نقدشوندگی به شرح زیر است:

- ۱) تأمین وجوه نقد مورد نیاز صندوق ارزی در مقطع ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری از طریق پرداخت مبالغ ارز منتخب تعیین‌شده در قبال دریافت واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق؛
 - ۲) تأمین کسری وجوه نقد صندوق ارزی در مقطع انحلال صندوق ارزی در ازای بستن کارشده در حساب‌های صندوق؛
 - ۳) دریافت تمامی دارایی‌های ارزی نقدشده صندوق ارزی (از جمله مطالبات صندوق ارزی از دیگران) در پایان دوره تصفیه در قبال کلیه مطالبات خود از صندوق و سرمایه‌گذاری‌های خود در صندوق؛
 - ۴) اعلام موافقت یا عدم موافقت خود با انعقاد قرارداد پیشنهادی مدیر صندوق در خصوص مشارکت صندوق در تعهد پذیرهنویسی یا خرید اوراق ارزی؛
- تبصره)** ضامن نقدشوندگی مجاز است منابع ارزی مورد نیاز برای انجام وظایف موضوع این ماده را از محل منابع ارزی در اختیار خود تأمین نماید.

ماده ۱۸) چهارچوب تعهدات موردنظر بانک مرکزی مرتبط با عملیات ارزی در خصوص قراردادهای فیمابین صندوق ارزی با ضامن نقدشوندگی، مدیریت عملیات ارزی و مدیر ثبت پس از تصویب توسط هیأت‌عالی بانک مرکزی برای سازمان ارسال می‌شود.

فصل سوم - دارایی ارزی

ماده ۱۹) تسعیر دارایی ارزی صندوق ارزی صرفاً جهت تأمین وجوه ریالی موضوع ماده (۲۵) این دستورالعمل مجاز است.

ماده ۲۰) بانک مرکزی تمهیدات لازم به منظور تبدیل حواله ارزی قابل نقل و انتقال به ارز اسکناس صندوق ارزی و تبدیل ارز اسکناس به حواله ارزی قابل نقل و انتقال صندوق ارزی را بدون دریافت هزینه فراهم می‌نماید.

ماده ۲۱) موسسان، مدیر صندوق، مدیر عملیات ارزی و ضامن نقدشوندگی برای تملک واحدهای ممتاز صندوق ارزی می‌توانند از محل مورد تایید کمیسیون ارز در بستر مرکز مبادله ارز خریداری نمایند.

تبصره) مدیر صندوق ارزی مجاز است تا سقف معین در اساسنامه برای تملک واحدهای عادی صندوق ارزی از محل مورد تایید کمیسیون ارز در بستر مرکز مبادله ارز خریداری نماید.

فصل چهارم - ابطال و پرداخت سود واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق ارزی

ماده ۲۲) مستندات مبنی بر دریافت اصل و سود از محل ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق ارزی برای سرمایه‌گذار، به عنوان صورت‌حساب معتبر موضوع ماده (۲) مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۰۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی و نیز سند مثبته موضوع ماده (۲) قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی محسوب می‌شود.

ماده ۲۳) پرداخت مبلغ حاصل از ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق ارزی به دارنده واحد سرمایه‌گذاری در قالب ارز منتخب است.

ماده ۲۴) مبالغ مانده کمتر از ۵۰ واحد ارز منتخب در هنگام ابطال واحدها به صورت ارزی در حساب ارزی سرمایه‌گذار واریز می‌شود.

تبصره) مدیر عملیات ارزی می‌تواند در صورت درخواست سرمایه‌گذار، مانده ارزی کمتر از ۵۰ واحد ارز منتخب را با نرخ ارز اسکناس بازار ارز مسافری مرکز مبادله خریداری نماید.

فصل پنجم - هزینه‌ها و کارمزدها

ماده ۲۵) کارمزد مدیر صندوق، ضامن نقدشوندگی، مدیر عملیات ارزی و مدیر ثبت به صورت ارزی و کارمزد متولی و حسابرس به صورت ریالی پرداخت می‌شود.

ماده ۲۶) پرداخت هزینه‌ها و کارمزدهای ریالی صندوق حسب مورد از محل تسعیر دارایی ارزی به نرخ فروش اسکناس ارز مسافری مجاز است.

ماده ۲۷) هزینه کارسازی حواله ارزی به ذی‌نفع اوراق ارزی با رعایت صرفه و صلاح سرمایه‌گذاران و با کمترین هزینه تبدیل و نقل و انتقال ارز بر عهده صندوق ارزی و هزینه‌های مترتب بر صدور و ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری از طریق حواله ارزی شامل کارسازی و تبدیلات ارزی بر عهده سرمایه‌گذار است.

این دستورالعمل در پنجاه و دومین جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۰ هیأت‌عالی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مشتمل بر ۲۷ (بیست و هفت) ماده و ۳ (سه) تبصره تصویب شد.

